

800010 - Expressió Corporal i Dansa

Curs acadèmic 2019-20

Facultat: Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya - Lleida

Titulació: Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport

Matèria: Manifestacions de la motricitat humana

Departament: Fonaments de la motricitat i el seu ensenyament

Idiomes: Català, Castellà

Extensió: 2on Semestre **Curs:** 1r

Tipologia: Obligatòria

Crèdits ECTS: 6.00

Professorat

Carlota Torrents Martín. (*ctorrents@inefc.es*)

Alfredo Joven Pérez. (*ajoven@inefc.es*)

Silvia Garcias de Ves. (*sgarcias@inefc.es*)

Assignatura en el conjunt del pla d'estudis

Aquesta assignatura centra la seva atenció en la sensibilització de l'alumnat vers la motricitat que pretén un desenvolupament de la persona en totes les seves dimensions. En aquest sentit, l'eficàcia de les accions motrius queden supeditades al fet de comunicar, expressar, sentir, simbolitzar, viure i entendre. El treball de l'Expressió Corporal es realitzarà a partir d'una exploració i vivència de les possibilitats motrius i expressives, cercant la seva aplicació en diferents àmbits. D'altra banda, de la dansa es treballaran diferents tècniques i propostes, especialment aquelles amb més aplicació a l'àmbit educatiu.

Recomanacions

Atès que és molt important la relació entre els continguts teòrics i els pràctics, així com la vivència de les situacions motrius de l'assignatura es recomana assistir a totes sessions.

Serà obligatori assistir a un mínim del 80%.

Competències específiques

- 1- Identificar i analitzar els trets estructurals i funcionals de l'activitat física i de l'esport
 - b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat
- 5- Aplicar els coneixements adquirits amb l'activitat física i l'esport a la pràctica professional
 - b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat

Competències generals

- 2.- Desenvolupar habilitats d'adaptació a noves situacions, resolució de problemes i treball autònom.
 - e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals.
- 3.- Desenvolupar habilitats de relació interpersonal i de comunicació.
 - b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

d) Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives.

Objectius

Relacionar les diferents definicions d'Expressió Corporal i Dansa amb les tendències actuals i la seva evolució històrica

Competències de l'objectiu:

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Diferenciar els enfocaments existents per descriure les pràctiques relacionades amb l'Expressió Corporal

Competències de l'objectiu:

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Definir els elements que es treballen en l'Expressió Corporal i la dansa

Competències de l'objectiu:

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Explicar les aplicacions més comuns de l'Expressió Corporal i de la dansa com a mitjà educatiu, de benestar o com a finalitat artística

Competències de l'objectiu:

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Diferenciar l'alineació corporal més ergonòmica pròpia i dels altres

Competències de l'objectiu:

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Reconèixer la presència de l'Expressió Corporal en l'activitat física, l'esport i les arts escèniques.

Competències de l'objectiu:

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Aplicar el coneixement de l'esquema corporal a les possibilitats de moviment i expressió del cos en un nivell bàsic a partir de criteris específics de corporalitat, espai, temps i qualitat de moviment

Competències de l'objectiu:

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

Escollar les pròpies respostes corporals i dels altres en tasques pròpies de la iniciació en l'Expressió Corporal

Competències de l'objectiu:

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

Donar respostes divergents i coherents a partir de consignes pròpies de la iniciació en Expressió Corporal i de la dansa

Competències de l'objectiu:

5.b) *Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)*

2.e) *Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)*

Analitzar i reflexionar sobre aquestes respostes i sobre tot el procés d'ensenyament-aprenentatge

Competències de l'objectiu:

5.b) *Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)*

3.d) *Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)*

Crear i presentar en públic dues escenes d'Expressió Corporal i dansa en grup utilitzant els recursos treballats a les sessions pràctiques

Competències de l'objectiu:

5.b) *Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)*

3.d) *Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)*

3.b) *Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)*

Valorar i ser crític amb els propis aprenentatges

Competències de l'objectiu:

3.b) *Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)*

2.e) *Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)*

Respectar la divergència i les diferents respostes dels companys durant la pràctica de l'Expressió Corporal i la dansa

Competències de l'objectiu:

3.b) *Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)*

2.e) *Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)*

Comunicar de forma escrita les reflexions sobre el procés d'ensenyament-aprenentatge

Aplicar el coneixement de les possibilitats de moviment i expressió de la persona en un nivell bàsic a partir de criteris específics de corporalitat, espai, temps i qualitat de moviment

Competències de l'objectiu:

2.e) *Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)*

5.b) *Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)*

Crear i presentar en públic escenes i altres productes creatius d'Expressió Corporal i dansa utilitzant els recursos treballats a les sessions pràctiques.

Competències de l'objectiu:

3.b) *Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets*

Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

3.d) Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Exposar en públic utilitzant diferents formes de comunicació i expressió els continguts teòrics de l'assignatura

Competències de l'objectiu:

3.d) Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Continguts

UNITAT DE PROGRAMACIÓ 1: CONTEXTUALITZACIÓ I CONCEPTUALITZACIÓ DE L'EXPRESSIÓ CORPORAL I DE LA DANSA

UNITAT DE PROGRAMACIÓ 2: INSTRUMENTS BÀSICS DE L'EXPRESSIÓ CORPORAL I DE LA DANSA

UNITAT DE PROGRAMACIÓ 3: DE LA CREACIÓ A LA COMUNICACIÓ-PRODUCCIÓ

Activitats formatives

Exercicis pràctics individuals o grupals - 30.00%

Elaboració d'escenes i altres productes creatius d'Expressió Corporal i Dansa en grup

Competències:

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Sessions pràctiques com alumnat o professorat - 30.00%

35 sessions de 90 minuts on l'alumnat resoldrà diferents situacions pràctiques.

Competències:

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

3.d) Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

Resolució de problemes - 40.00%

Elaboració de treballs conjunts de creació i producció artística.

Competències:

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

3.d) Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives

(generals)

1.b) *Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)*

5.b) *Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)*

Informació complementaria sobre les activitats formatives:

Les activitats que es proposaran durant l'ensenyament-aprenentatge presencial o a l'aula estaran principalment basades en la proposta de tasques teòrico-pràctiques per part del professor, la resolució de problemes, el debat i les exposicions de treballs. Fora de l'aula es realitzaran tasques individuals o en equip, lectures orientades, fitxes de treball i tutories orientadores.

Activitats d'avaluació

Examen pràctic - 25.00%

Realització i presentació d'una escena d'expressió corporal i dansa en grup.

Competències:

3.d) *Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)*

5.b) *Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)*

3.b) *Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)*

2.e) *Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)*

Resolució de problemes - 25.00%

Creació i presentació de diferents productes creatius relacionats amb l'Expressió Corporal i la Dansa.

Competències:

5.b) *Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)*

2.e) *Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)*

Defensa de treballs o memòries - 15.00%

Exposar un tema del programa del curs a classe de forma lliure i en grup a partir de la lectura o visionat de 5 obres de referència

Competències:

1.b) *Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)*

3.d) *Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)*

Participació i pràctica activa en les classes presencials - 25.00%

Assistència a classe i participació amb una actitud positiva, respectuosa i oberta. Presentar els treballs que es demanaran setmanalment i els voluntaris. Assistència i participació a les tutories.

Aquest apartat ha de complir necessàriament l'assistència al 80% de les sessions. En cas contrari, se suspendrà l'assignatura.

Competències:

3.b) *Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)*

2.e) *Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)*

5.b) *Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques*

de la motricitat (específiques)

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Resolució de problemes sobre la realització de l'escena - 10.00%

Elaboració, construcció i producció d'una escena d'expressió corporal i dansa en grup.

Competències:

3.d) Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Informació complementària sobre les activitats d'avaluació:

Avaluació de Zona matrícula:

L'alumnat que sol·liciti avaluació no continuada durant el primer mes del curs haurà de realitzar un examen teòric sobre el contingut de l'assignatura (25%), una presentació oral individual d'un tema de forma lliure i creativa (25%), una escena individual o en grup d'Expressió corporal que inclogui tècniques de lluita escènica (25%) i diversos productes creatius relacionats amb l'expressió corporal i la dansa (25%).

Bibliografia i d'altres recursos

Monogràfics en revistes especialitzades utilitzats en l'assignatura:

- Monogràfic d'expressió corporal de la revista Retos. Nuevas perspectivas de Educación Física, Deporte y Recreación, 24, 2013
- Monografia de la revista Tandem. Didáctica de la educación física: Una mirada al cuerpo que se emociona 47, 2015
- Monografia de la revista Tandem. Didáctica de la educación física: Invitación a la danza 55, 2017

Articles científics utilitzats en l'assignatura:

- Cañabate, D., Diez, S., Rodríguez, D., & Zagalaz, M. L. (2017). La percusión corporal como instrumento para mejorar la agilidad motriz. *Educatio Siglo XXI*, 35(2 Julio), 229. <https://doi.org/10.6018/j/298591>
- Coterón J. & Sánchez, G. (2012). [Expresión corporal en Educación Física](#): la construcción de una disciplina. *EmásF: revista digital de educación física*, 14, 164-175.
- Jiménez-Molina, J. B., Vicedo-Cantó, E., Sayago-Martínez, R., & Romero-Naranjo, F. J. (2017). Evaluating Attention, Socioemotional Factors and Anxiety in Secondary School Students in Murcia (Spain) Using the BAPNE® Method. Research Protocol. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 237, 1071-1075. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2017.02.157>
- Mateu, M. & Torrents, C. (2011). Lógica interna de las actividades físicas artístico-expresivas. *Tàndem. Didáctica de la Educación Física*, 39, 48-61
- Romero, F. J. (2013). Criterios de evaluación en la didáctica de la percusión corporal - Método BAPNE. *Educatio Siglo XXI*, 31(1), 235-254.

- Romero, F. J. (2013). Science & art of body percussion: A review. *Journal of Human Sport and Exercise*, 8(2 SUPPL), 442-457. <https://doi.org/10.4100/jhse.2012.82.11>
- Romero, F. J., & Alonso-Sanz, A. (2013). Percusión corporal y Stepping en la cultura visual norteamericana. In *Sonidos en la retina* (Ediciones, pp. 185-196). Retrieved from https://www.academia.edu/7857090/Percusión_corporal_y_Stepping_en_la_cultura_visual_norteamericana
- Torrents, C. Casals, M. & Castañer, M. (2015). Concepción de la creatividad motriz entre profesores de artes escénicas. *Revista de Psicología del deporte*, 24: 249-257
- Torrents, C. & Castañer, M. (2008) Educación integral mediante el Contact Improvisation. *Tàndem. Didàctica de la Educació Física*, 26, 91-100
- Torrents, C. & Castañer, M. (2009). Las consignas en la Expresión Corporal: una puerta abierta para la creatividad y la creación coreográfica. *Tàndem. Didàctica de la Educació Física* 30: 111-121.
- -Torrents, C. Mateu, M. Planas, A. i Dinušová, M. (2011). Posibilidades de las tareas de expresión corporal para suscitar emociones en el alumnado. *Revista de Psicología del deporte*, 20, 2: 401-41
- Torrents, C., Ric, Á., & Hristovski, R. (2015). La creatividad, una propiedad emergente. *Ciencia Cognitiva*, 9:2, 30-32
- Torrents, C., Ric, A. & Hristovski, R. (2015) Creativity and emergence of specific dance movements using instructional constraints. *Psychology of Aesthetics, Creativity and the Arts*, 9, 65-74

Llibres

- Castañer, M. (2000). *Expresión corporal y danza*. Barcelona: Inde
- Invernó, J. (2003) *Circo y Educación Física*. Barcelona: Inde.
- Kalmar, D. (2005). *Qué es la expresión corporal. A partir de la corriente de trabajo creada por Patricia Stokoe*. Buenos Aires: Lumen.
- Laban, R. (1991). *Danza educativa moderna*. Barcelona: Paidós.
- Lecoq, J (2003) *El cuerpo poético*. Barcelona: Alba
- Laferriere, G. (2001) *Prácticas creativas para una enseñanza dinámica*. Ciudad Real: Ñaque
- Mateu, M. Duran, C. i Troguet, M. (1992). *1000 ejercicios y juegos aplicados a las actividades corporales de expresión*. Barcelona: Paidotribo
- Motos, T. i Aranda, T, i García, L. (2001). *Práctica de la expresión corporal*. Ciudad Real: Ñaque